

Piotr Jamski

Siedziba Instytutu Sztuki PAN - Pałac Marii Radziwiłłowej, ul. Długa 26/28 w Warszawie

Źródła sztuki

MARTA LEŚNIAKOWSKA

Instytut Sztuki, Warszawa
Polska Akademia Nauk
ispan@ispan.pl

Instytut Sztuki PAN to jedyna w Polsce, niemająca odpowiednika uniwersyteckiego, i zarazem największa w kraju interdyscyplinarna placówka naukowo-badawcza, której zadaniem jest prowadzenie badań naukowych i dokumentacja w dziedzinie nauk humanistycznych w obszarze dwóch dyscyplin: nauk o sztuce i historii sztuki

Na obrzeżu Nowego Miasta, w bezpośrednim sąsiedztwie Pałacu Rzeczypospolitej, w tzw. Pałacyku Marii z Lu-

bomirskich Radziwiłłowej przy ul. Długiej 26/28 ma siedzibę Instytut Sztuki PAN. Jest to jedyna w Polsce niemająca odpowiednika uniwersyteckiego i zarazem największa w kraju interdyscyplinarna placówka naukowo-badawcza, której zadaniem jest prowadzenie badań naukowych i dokumentacja w dziedzinie nauk humanistycznych, w obszarze dwóch dyscyplin: nauk o sztuce i historii sztuki, we wszystkich ich zakresach (plastyka, architektura, muzyka, teatr, film, sztuki audiowizualne, fotografia, sztuka ludowa i popularna, folklor muzyczny, antropologia kultury; historia i teoria w wymienionych zakresach). Badania dotyczą problematyki we wszystkich specjalnościach od antyku po czasy najnowsze.

Ta wyjątkowa placówka powstała w 1949 roku, pierwotnie jako Państwowy Instytut Sztuki podległy Ministerstwu Kultury i Sztuki, a od 1959 roku, pod nazwą Instytut

Sztuki, podporządkowany Polskiej Akademii Nauk i włączony do instytutów humanistycznych Wydziału I PAN. Działalność statutowa finansowana jest z budżetu państwa i z własnej działalności wydawniczej. Funkcje programowo-merytoryczne oraz nadzór nad realizacją sprawuje Rada Naukowa wybierana na czteroletnią kadencję spośród najwybitniejszych w kraju specjalistów reprezentujących nauki o sztuce i historię sztuki. Obecnie w kadencji 2006–2010 w skład Prezydium wchodzi: przewodniczący dr hab. Marian Arsyński, zastępcy dr hab. Henryk Jakub Pokora i dr hab. Barbara Przybyszewska-Jarmińska, sekretarz dr hab. Marta Leśniakowska. Funkcje wykonawcze i zarządzające sprawuje dyrektor, którym od 2007 roku, jako siódmy z kolei dyrektor od początku istnienia placówki, jest prof. dr hab. Elżbieta Witkowska-Zaremba.

Strukturę IS PAN tworzą cztery zakłady: 1. Historii Sztuk Plastycznych, 2. Historii Muzyki, 3. Historii i Teorii Teatru, 4. Antropologii Kultury, Filmu i Sztuk Wizualnych. W skład zakładów wchodzi specjalistyczne pracownie i redakcje, w których prowadzone są prace indywidualne oraz zespołowe m.in. nad takimi monumentalnymi wydawnictwami, jak „Bibliografia sztuki polskiej”, „Katalog zabytków sztuki w Polsce” (którego częścią jest pracownia w Krakowie), „Słownik artystów polskich”, „Monumenta Musicae in Polonia”, „Polska pieśń i muzyka ludowa”, „Słownik teatru polskiego”. Tutaj powstały obszerne prace syntetyczne na temat historii sztuki, muzyki, teatru i filmu.

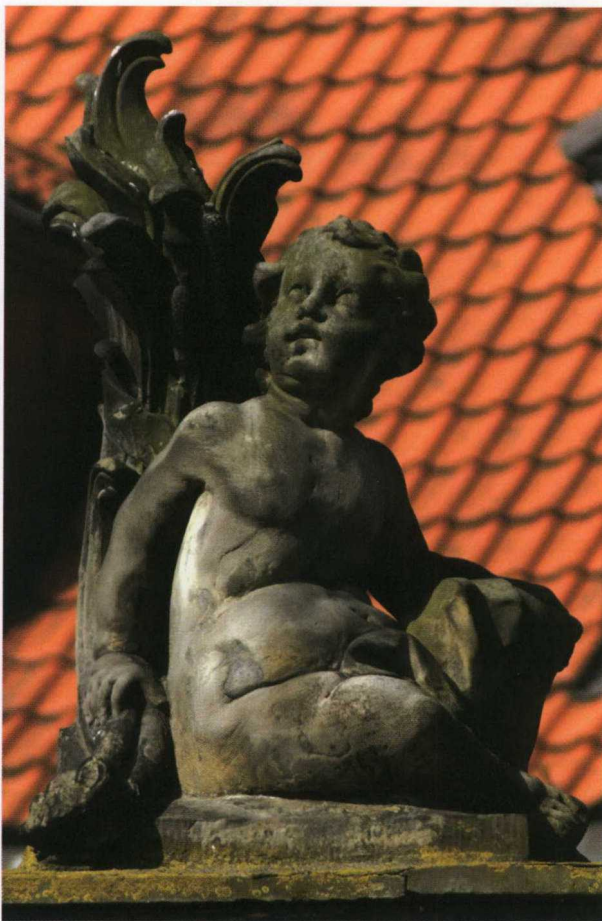
Instytut posiada własne wydawnictwo, w którym wydawane są książki pracowników naukowych oraz osiem czasopism specjalistycznych o zasięgu ogólnopolskim: „Almanach Sceny Polskiej”, „Biuletyn Historii Sztuki”, „Dagerotyp”, „Konteksty. Polska Sztuka Ludowa”, „Kwartalnik Filmowy”, „Muzyka”, „Pamiętnik Teatralny”, „Rzeczy Teatralne”.

Badania i zbiory

Fundamentalne znaczenie dla działalności IS PAN i badań w zakresie nauk o sztuce o zasięgu ogólnokrajowym i międzynarodowym mają gromadzone od początku istnienia placówki archiwa i zbiory. Instytut ma największą w Polsce specjalistyczną bibliotekę z zakresu sztuki, nauk o sztuce i humanistyki (ponad 122 tys. woluminów i ok. 30 tys. wydawnictw ciągłych). Zbiory Fotografii i Rysunków Pomiarowych zawierają około 20 tys. rysunków pomiarowych od końca XVIII w. po współczesność, i ponad 450 tys. fotografii (negatywów, w tym 100 tys. szklanych, pozytywów, albumów), pochodzących z czasów od połowy XIX w. do dziś, które stanowią unikatowy zbiór dokumentacji dzieł sztuki i polskiego życia artystycznego. Zbiory Fonograficzne (Archiwum Folkloru Muzycznego) są największym w Europie Środkowej zasobem nagrań muzyki i pieśni ludowych (około 120 tys. nagrań) ze wszystkich regionów etnograficznych Polski oraz mniejszości etnicznych (najstarsze nagrania pochodzą z 1904 roku).

Katalog Źródeł Muzycznych w Polsce gromadzi informacje na temat źródeł muzycznych od XI do XVIII w. zachowanych w zbiorach polskich (komputerowa baza danych). Zbiory Specjalne i Dokumentacja Teatru mają w swoich zasobach dokumenty z zakresu polskiego życia artystycznego XIX–XX w. oraz jedyny w kraju zbiór mikrofilmów Biblioteki Leopolda hr. Cicognary. Pracownia Polskiej Sztuki Współczesnej i jej Dokumentacji, prowadząc prace nad „Polskim Życiem Artystycznym”, dysponuje cennym archiwum dotyczącym około 30 tys. współczesnych polskich plastyków oraz galerii, grup i wydarzeń artystycznych w Polsce od 1945 roku.

Aktywnie prowadzona jest współpraca międzynarodowa z pokrewnymi placówkami akademickimi Europy (m.in. Bawarską Akademią Nauk w Monachium, Akademiami Nauk w Chorwacji, na Litwie, w Rosji, Słowenii, na Ukrainie i na Węgrzech, instytutami historii sztuki zrzeszonymi w ramach RIHA). Organizowane są konferencje i konwersatoria z udziałem wybitnych uczonych zagranicznych, a także inicjowane międzynarodowe projekty badawcze dotyczące regionów o wspólnym dziedzictwie kulturowym. Instytut realizuje obecnie dwa granty w ramach programów Unii Europejskiej. <http://www.ispan.pl>

Putto – dekoracja rzeźbiarska bramy wjazdowej, ul. Długa 26